

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei din 25 octombrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015, de către inculpatul

Cavcaliuc Ion Ivan, născut la 08 ianuarie 1985, originar și domiciliat în s. Micăuți, r-nul Strășeni;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 26.06.2012 – 25.10.2013 (prima instanță)*
- 2. 31.01.2014 – 27.01.2015 (instanța de apel)*
- 3. 08.04.2015 – 06.05.2015 (instanța de recurs ordinar)*

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 25 octombrie 2013, *Cavcaliuc Ion Ivan* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita anumită activitate pe un termen de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Răcilă Sergiu a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul lui Cavcaliuc Ion în beneficiul lui Răcilă Sergiu a sumei de 3 600 (trei mii șase sute) euro sau echivalentul în valută națională la momentul executării sentinței. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Scutelnic Oleg a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul lui Cavcaliuc Ion în beneficiul lui Răcilă Sergiu a sumei de 2 000 (două mii) euro sau echivalentul în valută națională la momentul executării sentinței. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Cavcaliuc Ion pe data de 20 ianuarie 2010, aflându-se în mun. Chișinău și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere și înșelăciune, a vândut cet. Răcilă Sergiu contra sumei de 3500 euro, care în perioada săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 61 740 lei, automobilul de model „Mercedes Benz E200” despre care cunoștea cu certitudine că nu este înmatriculat oficial, iar pentru a diminua vigilența cet. Răcilă Sergiu, i-a transmis ultimului certificatul privind înmatricularea automobilului menționat în regiunea autoproclamatei R. Transnistrene, care ulterior s-a dovedit a fi falsificat, iar automobilul real nefiind înregistrat, astfel cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă în sumă de 61 740 lei.

Tot el, la 22 mai 2010, aflându-se în s. Peresecina, r-nul Orhei și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune, a vândut cet. Scutelnic Oleg contra sumei de 2000 euro, care în perioada săvârșirii infracțiunii, conform cursului oficial al BNM, constituia echivalentul a 31 536 lei, automobilul de model „Mercedes Bens E200”, despre care cunoștea cu certitudine că nu-i aparține, deoarece îl vânduse anterior cet. Răcilă Sergiu și faptul că nu este înmatriculat oficial în R. Moldova, iar pentru a diminua vigilența cet. Scutelnic Oleg i-a transmis ultimului pașaportul tehnic privind înmatricularea transportului menționat în Italia, care ulterior s-a dovedit a fi pașaportul tehnic al altui automobil, astfel cauzându-i părții vătămate o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 31 536 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia au declarat apeluri:

- *avocatul Matusenco Ion în interesele părții vătămate Răcilă Sergiu*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră. În susținerea apelului, avocatul a insistat pe faptul că instanța de fond, la stabilirea mărimii pedepsei nu a ținut cont totalitatea circumstanțelor agravante ale faptei comise de inculpat, de personalitatea acestuia și de scopul pedepsei de restabilire a echității sociale și de prevenire a comiterii de noi infracțiuni;

- *avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Cavcaliuc Ion*, care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă achitarea inculpatului de sub învinuirea înaintată, pe motiv că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii. În motivarea apelului s-a invocat că la judecarea cauzei în instanța de fond nu au fost administrate suficiente probe, concludente și pertinente, care ar dovedi indubitabil prezența elementelor infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal. La fel, consideră apelantul că instanța de fond a acordat prioritate declarațiilor părților vătămate și a martorilor, fără a cerceta în ansamblu toate probele administrate pe cauză, astfel, manifestând o atitudine părtinitoare față de actul de înfăptuire a justiției;

- *inculpatul Cavcaliuc Ion*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea sa. În motivarea apelului, inculpatul a susținut că instanța de fond neîntemeiat i-a respins

nenumăratele demersuri privind audierea martorului Berzoi Adrian, cu care a făcut schimb de automobile. De asemenea, în sentința adoptată nu a fost elucidat un aspect important, și anume, recipisa scrisă de Oleg Scutelnic prin care se confirmă că acesta a primit de la inculpat suma de 1 500 euro.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015 apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect și legal a acordat deplină eficiență probelor administrate pe dosar, prin prisma prescripțiilor prevăzute la art. 101 Cod de procedură penală, făcând o analiză amplă a acestora. Toate probele cercetate au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de fond rezultă din circumstanțele de fapt constatate în cauză, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.*

Referitor la elementele constitutive ale componentei incriminate, instanța de apel a subliniat că, înșelăciunea ca element al escrocheriei se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie, datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene. Actele de înșelăciune pot fi îndeplinite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan, iar în acest context, instanța de fond apreciind declarațiile inculpatului Cavcaliuc Ion, just a considerat că ele vin în contradicție cu declarațiile părților vătămate Răcilă Sergiu și Scutelnic Oleg, martorilor Berestean Vladimir, Chiperi Tudor, Fratea Ion și cu materialele dosarului.

A mai reținut instanța de apel și faptul că a fost cert stabilit că inculpatul Cavcaliuc Ion Ivan cunoștea că automobilul de model „Mercedes Bens E200” n/î C596 AA nu era înmatriculat în modul corespunzător și a transmis părții vătămate Răcilă Serghei certificat fals privind înmatricularea automobilului în regiunea R. Transnistreană apoi tot el, după ce a vândut automobilul lui Răcilă Serghei, i-a transmis lui Scutelnic Oleg pașaportul tehnic privind înmatricularea automobilului dat în Italia, care s-a dovedit a fi pașaportul tehnic al unui alt automobil.

Cît privește pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a fost solidară cu mărimea pedepsei stabilite acestuia, avînd în vedere că la individualizarea acesteia, instanța de fond a luat în considerație inclusiv întreg ansamblu de circumstanțe atenuante prezente la cauză, just ajungînd la concluzia de a stabili minimul prevăzut de limitele sancțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpatul, care fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrilor judecătorești, pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta sa nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În suplinirea recursului și a cerințelor înaintate, recurentul a indicat că potrivit explicațiilor date la pct. 15 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție *cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor* din 28.06.2004, instanțele de judecată trebuie să ia în considerație că în cazul

escrocheriei, victima transmite benevol bunurile către făptuitor sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament, poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânirea acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat

Totodată, obiectul nemijlocit al infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal îl constituie relațiile sociale a căror existență și desfășurarea normală sînt condiționate de ocrotirea relațiilor patrimoniale. Latura obiectivă a escrocheriei se realizează prin dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Din explicațiile expuse mai sus, recurentul susține că în acțiunile sale nu se constată careva elemente de înșelăciune și abuz de încredere față de părțile vătămate Răcilă Sergiu și Scutelnic Oleg.

În acest context, instanța de fond și de apel nu a dat deplină apreciere faptului că automobilul de model „Mercedes Bens E 200” și documentele de identificare i-au fost transmise în urma unui schimb de automobile de către cet. Berzoi Adrian, iar inculpatul nu avea cum să cunoască despre veridicitatea sau falsificarea certificatului de înmatriculare a automobilului nominalizat în regiunea autoproclamatei R. Transnistrene. De asemenea din declarațiile părții vătămate Răcilă Sergiu rezultă că inculpatul nu i-a perfectat acestuia procura pe automobilul de model „Mercedes Bens E 200”, dar o altă persoană pe nume „Denis”.

Prin urmare la efectuarea tranzacției de vânzare-cumpărare a automobilului inculpatul nu a acționat cu înșelăciune sau abuz de încredere, dar a prezentat părții vătămate Racila Sergiu informația reală care era cunoscută.

La fel, susține reclamantul că din declarațiile părții vătămate Scutelnic Oleg rezultă că, în momentul înstrăinării automobilului de model „Mercedes Bens E 200”, acestuia i-a fost prezentată de către inculpat ordonanța de refuz privind pornirea urmăririi penale din 30 aprilie 2010 (f.d. 35) și informația reală cu privire la situația de fapt a automobilului înstrăinat, circumstanțe din care rezultă că în momentul înstrăinării mijlocului de transport inculpatul nu a acționat prin înșelăciune și abuz de încredere.

7. Pe marginea recursului a prezentat referință procurorul în Procuratura de nivelul Curții Supreme de Justiție, Sergiu Crijanovschi, care a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În recursul declarat, recurentul contestă existența faptei infracționale, insistînd asupra unor relații cu caracter civil evident.

La capitolul dat, instanța de recurs nu poate fi de acord cu asemenea afirmații, întucît, instanțele de fond just au constatat circumstanțele de fapt ale

cauzei, unde este concretizat că inculpatul era în cunoștință de cauză asupra documentului fals (certificatul de înmatriculare), care l-a transmis părților vătămate, cu scopul de a spori credibilitatea asupra veridicității tranzacției de vânzare-cumpărare a automobilului.

Prin urmare, este prezentă cu certitudine latura subiectivă a componenței de escrocherie, concretizată prin intenție directă, or, potrivit pct. 15 al Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție „*Cu privire la practica judiciară despre sustragerea bunurilor*” nr. 23 din 28.06.2004, la aliniatul trei, este indicat prin ce modalități se poate contura intenția făptuitorului de a dobândi ilicit bunurile altor persoane prin înșelăciune: „*situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; prezentarea, la încheierea tranzacției, a unor documente false; încheierea tranzacției în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.*”

La caz, instanța de recurs apreciază ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitor la modalitățile de manifestare a înșelăciunii, ca fiind unul din elementele obligatorii ale laturii obiective a escrocheriei, care poate fi realizată prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie – circumstanțe care s-au constatat a fi prezente în speța în cauză.

Așadar, versiunea recurentului ce vizează caracterul civil al cauzei nu poate fi reținută ca fondată de către Colegiul penal, reieșind din analiza cauzei sub aspect material, dar și cu reținerea probelor administrate și cercetare multilateral din punct de vedere al concludenței, utilității și coroborării lor, care confirmă caracterul penal al faptei dar și vinovăția inculpatului în comiterea faptei imputate:

- procesul-verbal de consemnare a plângerii verbale, primită de la Scutelnic Oleg care solicită să fie luate măsuri cu Cavcaliuc Ion, care i-a cauzat o daună materială considerabilă în valoare de 2 650 euro (f.d. 5-6, Vol. I);

- cererea lui Răcilă Sergiu adresată pe numele procurorului Procuraturii de Transport care solicită să fie luate măsuri cu Cavcaliuc Ion care i-a cauzat o daună materială considerabilă în valoare de 3 500 euro (f.d. 13, Vol. I);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului, unde a fost cercetat automobilul de model „Mercedes Bens E200” n/î C596 AA (f.d. 16, Vol. I);

- raportul de constatare tehnico-științifică nr. 12 din 23.09.2010, unde certificatul de înmatriculare a unității de transport cu seria și numărul „A 0137584” pe numele lui Babalîv Mihail nu corespunde standardelor tehnice și constituie semne de falsificat (f.d. 23-25, Vol. I);

- ordonanța de ridicare de la Răcilă Sergiu a unei recipisei (f.d. 45, Vol. II);

- recipisa de procurare de către Răcilă Sergiu a automobilului de model „Mercedes Bens E200” n/î C596 AA de la Cavcaliuc Ion Ivan cu suma de 3 600 euro (f.d. 47-48, Vol. I);

- procesul verbal de ridicare a automobilului de model „Mercedes Bens E200” n/î C596 AA (f.d. 92, Vol. I);

- recipisa de procurare de către Scutelnic Oleg a automobilului de model „Mercedes Bens E200” n/î C596 AA de la Cavcaliuc Ion cu suma de 2000 euro (f.d. 93-94 Vol. I);

- procesul-verbal de examinare a automobilului de model „Mercedes Bens E200” n/î C596AA (f.d. 205-108 Voi I);

- ordonanța de recunoaștere și de anexare a automobilului de model „Mercedes Bens E200” n/î C596 AA ca corp delict (f.d. 109, Vol. I);

- procesul-verbal de confruntare dintre inculpatul Cavcaliuc Ion Ivan și partea vătămată Scutelnic Oleg (f.d. 120, Vol I);

- cererea lui Scutelnic Oleg despre luare la păstrare a automobilului de model „Mercedes Bens E200” n/î C596 AA (f.d. 134, Vol. I).

Mai mult de atât, instanțele de fond just au sesizat faptul că declarațiile inculpatului Cavcaliuc Ion vin în contradicție cu declarațiile părților vătămate, a martorilor Berestean Vladimir, Chiperi Tudor, Fratea Ion și cu materialele dosarului.

În concluzie, instanța de recurs constată că argumentele invocate de recurent în susținerea versiunii privind lipsa elementelor constitutive a infracțiunii de escrocherie se combat prin argumentele expuse în prezenta decizie, materialele cauzei și ansamblu de probe administrate pe dosar prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, iar în asemenea situație, Colegiul penal ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul aflat pe rol.

9. În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul *Cavcaliuc Ion Ivan* împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2015, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 iunie 2015.

Președinte

Judecător

Judecător

Petru Ursache

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru